

T.C.
KDZ.EREĞLİ KAYMAKAMLIĞI
Kdz.Ereğli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Kdz.Ereğli Rehberlik ve Araştırma Merkezi

**KDZ.EREĞLİ İLÇESİNDEKİ LİSELERİN 10. SINIF ÖĞRENCİLERİ VE OKUL
ÖĞRETMENLERİNİN ŞİDDET ALGILARININ İNCELENMESİ**

KDZ.EREĞLİ REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Bölümü

Aydın EKİZ

Ramazan YANIK

Nihat TOPAL

Ocak, 2025

ŞİDDET ALGISI ANKETİ ARAŞTIRMASI

Önsöz

Şiddet, insanlık tarihi boyunca bireylerin ve toplumların karşı karşıya kaldığı önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde, bireysel ve toplumsal şiddetin etkileri, sadece fiziksel zararlarla sınırlı kalmayıp, psikolojik, sosyal ve kültürel boyutlarda da derin izler bırakmaktadır. Bu bağlamda, şiddet algısının anlaşılması hem şiddetin nedenlerinin belirlenmesi hem de önlenmesine yönelik çözüm yollarının geliştirilmesi için büyük önem taşımaktadır.

Elinizde bulunan bu araştırma, Zonguldak ili Kdz. Ereğli ilçesinde seçilen liselerin 10. sınıf öğrencileri ve bu okulların öğretmenleri arasında şiddet algısını anlamayı ve değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışma, öğrenciler ve öğretmenlerin ev, okul, okul çevresi ve internet ortamındaki şiddet algılarını anlamak, eğitimciler ve öğrenciler arasında bu algılar hakkında değerli veriler sunmayı hedeflemektedir.

Eğitim kurumları, bireylerin sadece akademik bilgi edindikleri değil, aynı zamanda toplumsal ve bireysel kimliklerini inşa ettikleri önemli mekanlardır. Bu bağlamda, okullarda şiddet algısının boyutlarının anlaşılması, eğitim ortamlarının daha güvenli ve destekleyici hale getirilmesine katkıda bulunabilir. Şiddet algısı, yalnızca şiddetin varlığına ya da yokluğuna ilişkin bir değerlendirme olmayıp, bireylerin şiddeti nasıl tanımladığı, algıladığı ve yorumladığına dair kapsamlı bir bakış açısı sunar.

Araştırma sürecinde elde edilen veriler, şiddetin bireyler ve toplum üzerindeki etkilerine ışık tutmayı amaçlarken, aynı zamanda eğitim ortamlarında daha sağlıklı ve güvenli bir atmosferin oluşturulmasına, aynı zamanda öğrenci ve öğretmenlerin şiddet algılarındaki eksikliklerini görüp katkı sağlamayı hedeflemektedir. Bu çalışmanın hem akademik camiaya hem de uygulayıcılara faydalı olacağı inancıyla, araştırmada veri alınmasında katkılarına esirgemeyen aşağıda ismi bulunan okulların rehber öğretmen/psikolojik danışmanlarına ve yöneticilerine teşekkür ederiz.

YÖNTEM

Araştırma Yöntemi

Bu araştırma, Kdz. Ereğli Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından, ilçemiz Kdz. Ereğli'deki liselerde gerçekleştirilen bir çalışmadır. Araştırmada, popülasyonu temsil edecek şekilde belirlenen yedi okuldan örneklem oluşturulmuştur. Seçilen okullar şu şekildedir:

- Bir sınavla öğrenci alan Anadolu lisesi,
- İki sınavsız öğrenci alan Anadolu lisesi,
- İki meslek lisesi,
- Bir proje imam-hatip lisesi,
- Bir kırsalda yer alan çok programlı lise.

Bu okullardaki 10. sınıf öğrencilerine ve öğretmenlere **Şiddet Algısı Anketi** uygulanmıştır. Öğrenci formları yüz yüze, öğretmen formları ise online olarak doldurulmuştur.

Örneklem

Araştırmada, 10. sınıf öğrencilerinden oluşan bir popülasyon hedeflenmiştir. İlçemizdeki 10. sınıf öğrenci sayısının yaklaşık 2400-2600 arasında olduğu bilinmektedir. %99 güven seviyesinde ve %5 hata payı ile bu popülasyondan alınması gereken minimum örneklem büyüklüğü 529 kişi olarak hesaplanmıştır. Araştırmada 600 öğrenciye (279'u erkek, 321'i kız) ulaşılmıştır ve bu sayı, istatistiksel olarak yeterli bir örneklem büyüklüğünü temsil etmektedir.

Okul	Öğretmen Erkek	Öğretmen Kadın	Öğrenci Erkek	Öğrenci Kız
15 Temmuz Şehitleri Anadolu İmam Hatip Lisesi	13	4	30	52
Borsa İstanbul Atatürk Anadolu Lisesi	10	16	85	112
Ereğli Lisesi	11	20	25	69
Hatice Erdem Mesleki Teknik Anadolu Lisesi	3	7	40	3
Kdz.Ereğli Anadolu Lisesi	10	18	62	47
Ormanlı Çok Programlı Anadolu Lisesi	7	6	12	7
Uzun Mehmet Mesleki Teknik Anadolu Lisesi	4	8	25	31
Toplam	58	79	279	321
Genel Toplam	137		600	

Öğretmen örneklemini ise toplamda 137 kişiyle (58'i erkek, 79'u kadın) sınırlı tutulmuş ve araştırmada yer alan tüm okullardan öğretmenlere anket uygulanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak,

Şiddet Algısı Anketi kullanılmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan bu anket, 40 maddeden oluşmaktadır. Anket, bir çocuğun karşılaşabileceği çeşitli durumlara yönelik algıları ölçmek üzere hazırlanmıştır. Katılımcılar, her maddeyi "şiddettir", "kararsızım" veya "şiddet değildir" şeklinde değerlendirmiştir.

Formların bakanlık tarafından hazırlanmış hali kullanıldığından, herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Ancak, 35. madde açık ve anlaşılır olmadığı gerekçesiyle analizlerde dikkate alınmamıştır.

Veri Analizi

Toplanan veriler, istatistiksel olarak analiz edilerek cinsiyet, okul türü ve mesleki kıdeme göre gruplar arasındaki şiddet algısı farklılıklarını incelemek için karşılaştırmalar yapılmıştır. Elde edilen bulgular, şiddet algısına ilişkin sosyo-kültürel faktörlerin etkilerini anlamaya yönelik değerlendirilmiştir.

BULGULAR:

CİNSİYET	1. Evde çocuğun davranışları nedeniyle harçlığının kesilmesi	2. Evde, çocuğun sevdiği şeyleri yapmasının engellenmesi	3. Anne babanın çocuğunu başkalarıyla kıyaslaması	4. Evde çocuğun özel eşyalarının izinsiz karıştırılması	5. Evde çocuğun görmezden gelinmesi	6. Evde çocuğa başkalarının yanında mahcup olup utanacağı şeylerin söylenmesi	7. Evde çocuğa hakaret edilmesi	8. Evde çocuğa yüksek sesle bağırılması	9. Evde çocuğa kötü isimler takılması	10. Evde çocuğun dövülmesi	11. Evde çocuğun itilip/kakılması	12. Evde çocuğa bir şeyler fırlatılması	13. Okulda, bir öğrencinin diğer çocuklar tarafından oyununa alınmaması
Erkek Öğrenci Ortalama	0,98	0,39	0,46	0,41	0,27	0,12	0,24	0,53	0,36	0,06	0,11	0,12	0,75
Kız Öğrenci Ortalama	0,79	0,35	0,22	0,35	0,17	0,08	0,05	0,31	0,20	0,01	0,02	0,04	0,64
Toplam Öğrenci Ortalama	0,88	0,37	0,33	0,38	0,22	0,10	0,14	0,42	0,28	0,04	0,07	0,08	0,69
Erkek Öğretmen Ortalama	1,07	0,91	0,14	0,83	0,14	0,03	0,03	0,40	0,05	0,02	0,02	0,03	0,33
Kadın Öğretmen Ortalama	0,58	0,56	0,13	0,67	0,06	0,03	0,00	0,25	0,00	0,00	0,00	0,04	0,23
Toplam Öğretmen Ortalama	0,79	0,71	0,13	0,74	0,09	0,03	0,01	0,31	0,02	0,01	0,01	0,04	0,27

CİNSİYET	14. Okulda diğer çocukların başka bir çocuk hakkında dedikodu yapması	15. Okuldaki diğer çocukların bir çocuk hakkında aslı olmayan hikayeler uydurması	16. Okuldaki diğer çocukların bir çocuğa kötü isimler takması	17. Okuldaki diğer çocukların bir çocuğu tehdit etmesi	18. Okuldaki diğer çocukların bir çocuğa küfredmesi	19. Okuldaki diğer çocukların bir çocuğun eşyalarını kırıp parçalaması	20. Okulda bir çocuğun itilip/çekiştirilmesi	21. Okulda arkadaşlarının/akranlarının bir çocuğu dövmesi	22. Okulda öğretmenin bir çocuğun kulağını çekmesi	23. Okulda öğretmenin bir çocuğa isim takması	24. Okulda öğretmenin bir çocuğa hakaret etmesi	25. Okulda öğretmenin bir çocuğa bağırması	26. Okulda, öğretmenin bir çocuğu dövmesi
Erkek Öğrenci Ortalama	0,75	0,28	0,31	0,07	0,30	0,13	0,11	0,04	0,41	0,87	0,18	0,64	0,08
Kız Öğrenci Ortalama	0,83	0,19	0,13	0,02	0,23	0,07	0,02	0,01	0,11	0,57	0,03	0,42	0,01
Toplam Öğrenci Ortalama	0,79	0,23	0,22	0,04	0,26	0,10	0,06	0,02	0,25	0,71	0,10	0,52	0,04
Erkek Öğretmen Ortalama	0,45	0,16	0,10	0,02	0,05	0,02	0,02	0,02	0,12	0,36	0,05	0,52	0,03
Kadın Öğretmen Ortalama	0,14	0,03	0,03	0,00	0,06	0,01	0,00	0,00	0,05	0,15	0,04	0,39	0,01
Toplam Öğretmen Ortalama	0,27	0,08	0,06	0,01	0,06	0,01	0,01	0,01	0,08	0,24	0,04	0,45	0,02

CİNSİYET	27. Kantinde bir çocuğun arkadaşları/akranları tarafından itilip/çekiştirilmesi	28. Servise binerken arkadaşları/akranları tarafından bir çocuğun sırasının alınması	29. Okul çevresinde bir çocuğun tehdit edilmesi	30. Okul çevresinde bir çocuğa küfredilmesi	31. Okul çevresinde bir çocuğa hakaret edilmesi	32. Okul çevresinde bir çocuğa vurulması	33. Okul çevresinde bir çocuğun itilip çekiştirilmesi	34. Okul çevresinde bir çocuğun dövülmesi	35. Bir çocuğun fotoğraf ya da kaydının cep telefonuyla izin alınması	36. Bir çocuğa Facebook gibi sosyal medya araçlarında hakaret edilmesi	37. Sosyal medyada bir çocuğun resimlerine montaj yapılması	38. Sosyal medyada bir çocuğun adına sahte hesap açılması	39. Bir çocuğun internet ya da cep telefonu üzerinden tehdit edilmesi	40. İnternette bir çocuk hakkında söylentiler çıkarılması
Erkek Öğrenci Ortalama	0,21	0,69	0,11	0,28	0,23	0,09	0,14	0,08	0,51	0,36	0,28	0,31	0,13	0,24
Kız Öğrenci Ortalama	0,12	0,76	0,05	0,19	0,13	0,02	0,05	0,01	0,30	0,14	0,07	0,18	0,02	0,09
Toplam Öğrenci Ortalama	0,16	0,73	0,08	0,23	0,18	0,05	0,09	0,04	0,40	0,24	0,17	0,24	0,07	0,16
Erkek Öğretmen Ortalama	0,03	0,24	0,02	0,05	0,03	0,02	0,02	0,03	0,34	0,12	0,05	0,10	0,05	0,09
Kadın Öğretmen Ortalama	0,10	0,29	0,00	0,06	0,03	0,00	0,00	0,00	0,32	0,04	0,05	0,14	0,00	0,01
Toplam Öğretmen Ortalama	0,07	0,27	0,01	0,06	0,03	0,01	0,01	0,01	0,33	0,07	0,05	0,12	0,02	0,04

Şiddettir = 0, Kararsızım=1, Şiddet değildir=2 olarak dönüştürülerek ortalama alınmıştır. Bu sonuçlara göre sonuç sıfıra yakınsa davranışı şiddet 2'ye yakınsa şiddet değildir olarak algılandığını okuyacağız.

“Şiddet algısı ev, okul, okul çevresi ve elektronik ortam olmak üzere dört boyutta ele alınmıştır. Ev ortamı boyutu 1-12 arası, Okul ortamı boyutu 13-27 arası, Okul çevresi boyutu 28-34 arası, Elektronik ortam boyutu 35-40 arası maddeleri içermektedir.” (1)

EV ORTAMI BOYUTU:

Davranış	Erkek Öğrenci	Kız Öğrenci	Erkek Öğretmen	Kadın Öğretmen	Öğrenci Ortalama	Öğretmen Ortalama
1. Harçlığının kesilmesi	0.9785	0.7850	1.0690	0.5823	0.88175	0.82565
2. Sevdiği şeylerin engellenmesi	0.3871	0.3520	0.9138	0.5570	0.36955	0.73540
3. Başkalarıyla kıyaslanması	0.4552	0.2243	0.1379	0.1266	0.33975	0.13225
4. Özel eşyalarının izinsiz karıştırılması	0.4122	0.3520	0.8276	0.6709	0.38210	0.74925
5. Görmezden gelinmesi	0.2724	0.1682	0.1379	0.0633	0.22030	0.10060
6. Mahcup edilmesi	0.1183	0.0810	0.0345	0.0253	0.09965	0.02990
7. Hakaret edilmesi	0.2401	0.0498	0.0345	0.0000	0.14495	0.01725
8. Yüksek sesle bağırılması	0.5341	0.3115	0.3966	0.2532	0.42280	0.32490
9. Kötü isimler takılması	0.3620	0.1994	0.0517	0.0000	0.28070	0.02585
10. Dövülmesi	0.0645	0.0125	0.0172	0.0000	0.03850	0.00860
11. İtilip/kakılması	0.1147	0.0249	0.0172	0.0000	0.06980	0.00860
12. Bir şeyler fırlatılması	0.1219	0.0405	0.0345	0.0380	0.08120	0.03625

Erkek öğrenciler ve erkek öğretmenler, kız öğrenciler ve kadın öğretmenlere kıyasla daha yüksek ortalama değerlere sahip. Bu, erkeklerin kadınlara göre bazı davranışları şiddet olarak algılamadığı, normal karşıladığını göstermektedir.

Öğrenciler genel olarak öğretmenlere kıyasla daha yüksek ortalamalara sahip, bu da öğrencilerin bu tür davranışlarla daha fazla karşılaştığını gösterebilir. Ayrıca bu davranışları şiddet olduğunun farkında olmadığını gösterebilir.

Grup	Ortalama Değer
Erkek Öğrenci	0.3384
Kız Öğrenci	0.2168
Erkek Öğretmen	0.3060
Kadın Öğretmen	0.1930

Özellikle "**dövülme**", "**ıtilip/kakılma**" ve "**bir şeyler fırlatılması**" gibi fiziksel şiddet içeren davranışların ortalamaları diğer davranışlara göre oldukça düşük, genel olarak bu davranışların şiddet olarak algılanmasında grupların aynı fikirde olduğunu göstermektedir.

Grup	Ortalama Değer (Şiddet Algısı)	Şiddet Seviyesi (0 = Yüksek, 2 = Düşük)
Erkek Öğrenci	0.3384	Şiddet Algısı Yüksek
Kız Öğrenci	0.2168	Şiddet Algısı Daha Yüksek
Erkek Öğretmen	0.3060	Şiddet Algısı Orta
Kadın Öğretmen	0.1930	Şiddet Algısı Daha Yüksek
Öğrenci Genel	0.2776	Şiddet Algısı Yüksek
Öğretmen Genel	0.2495	Şiddet Algısı Yüksek

☐ Erkek öğrencilerin ortalamaları, kız öğrencilere göre genellikle **daha düşük**, bu kız öğrencilerin şiddet algılarının daha yüksek olduğunu erkek öğrencilerin bazı şiddet davranışlarını şiddet olarak görmekten uzak olduğunu gösterebilir.

Davranış	Öğrenci Ortalama	Öğretmen Ortalama	Şiddet Algısı Durumu
1. Harçlığının kesilmesi	0.88175	0.82565	Orta düzey şiddet algısı
2. Sevdiği şeylerin engellenmesi	0.36955	0.73540	Şiddet algısı yüksek
3. Başkalarıyla kıyaslanması	0.33975	0.13225	Şiddet algısı çok yüksek
4. Özel eşyalarının izinsiz karıştırılması	0.38210	0.74925	Şiddet algısı yüksek
5. Görmezden gelinmesi	0.22030	0.10060	Şiddet algısı çok yüksek
6. Mahcup edilmesi	0.09965	0.02990	Şiddet algısı çok yüksek
7. Hakaret edilmesi	0.14495	0.01725	Şiddet algısı çok yüksek
8. Yüksek sesle bağırılması	0.42280	0.32490	Şiddet algısı yüksek
9. Kötü isimler takılması	0.28070	0.02585	Şiddet algısı çok yüksek
10. Dövülmesi	0.03850	0.00860	Şiddet algısı çok yüksek
11. İtilip/kakılması	0.06980	0.00860	Şiddet algısı çok yüksek
12. Bir şeyler fırlatılması	0.08120	0.03625	Şiddet algısı çok yüksek

Fiziksel Şiddet (10, 11, 12. Maddeler):

- Öğrenciler ve öğretmenler için ortalamalar oldukça düşük, bu da bu tür davranışların şiddet olarak algılandığını gösteriyor.

Duygusal Şiddet (3, 5, 6, 7, 8. Maddeler):

- Öğrencilerde ve öğretmenlerde **duygusal şiddet algısı da yüksek**. Özellikle başkalarıyla kıyaslama, görmezden gelme ve hakaret gibi davranışlar, şiddet algısında önemli bir yer tutuyor.

Toplumsal Cinsiyet Farkı:

- Erkek öğrenciler ve erkek öğretmenlerde ortalamalar, kadınlara göre daha yüksek. Bu durum, kadınların bu davranışları erkeklere göre daha keskin bir şekilde şiddet olarak algıladığını gösteriyor.

Genel olarak gruplar arası t testi ile bir analiz yapınca anlamlı bir fark görülmediği bu nedenle tüm grupların az çok aynı kanıda olduklarını göstermekte ise de tek tek karşılaştığında yukarıdaki farklılıklar ortay çıkmaktadır.

OKUL ORTAMI:

- Erkek öğrenciler genel olarak davranışları kızlardan daha az şiddet olarak algılıyor.
- Özellikle öğretmenin fiziksel ve sözlü davranışlarını (ör. bağırma, isim takma, kulağını çekme) kızlara kıyasla daha az şiddet algılıyorlar.
- Kızlar ise özellikle dedikodu yapmayı erkeklerden daha az şiddet olarak algılıyor.
- Erkek öğretmenler genel olarak davranışları kadın öğretmenlere göre daha az şiddet olarak algılıyor.
- Kadın öğretmenler özellikle sosyal şiddet (dedikodu yapma, hikaye uydurma) konularında daha hassas.

Davranış Maddesi	Erkek Ortalama	Kız Ortalama	Fark (Erkek - Kız)	Yorum
13. Oyuna alınmama	0.75	0.64	+0.11	Erkek öğrenciler bu durumu kızlardan daha az şiddet algılamış.
14. Dedikodu yapma	0.75	0.83	-0.08	Kız öğrenciler dedikodu yapmayı erkeklerden daha az şiddet algılamış.
15. Aslı olmayan hikaye uydurma	0.28	0.19	+0.09	Erkek öğrenciler bu durumu daha az şiddet olarak algılamış.
16. Kötü isim takma	0.31	0.13	+0.18	Erkekler kötü isim takmayı kızlardan daha az şiddet algılamış.
17. Tehdit etme	0.07	0.02	+0.05	Erkek öğrenciler tehdit etmeyi biraz daha az şiddet olarak algılamış.
18. Küfür etme	0.30	0.23	+0.07	Erkekler küfür etmeyi kızlardan daha az şiddet algılamış.
19. Eşya kırma	0.13	0.07	+0.06	Erkek öğrenciler eşya kırmayı daha az şiddet algılamış.
20. İtme/çekiştirme	0.11	0.02	+0.09	Erkek öğrenciler fiziksel itip çekiştirmeyi daha az şiddet algılamış.
21. Dövme	0.04	0.01	+0.03	Erkek öğrenciler dövmeyi biraz daha az şiddet algılamış.
22. Öğretmenin kulağını çekmesi	0.41	0.11	+0.30	Erkek öğrenciler öğretmenin kulağı çekmesini kızlardan çok daha az şiddet algılamış.
23. Öğretmenin isim takması	0.87	0.57	+0.30	Erkek öğrenciler öğretmenin isim takmasını kızlardan daha az şiddet algılamış.
24. Öğretmenin hakaret etmesi	0.18	0.03	+0.15	Erkek öğrenciler hakaret etmeyi kızlardan daha az şiddet algılamış.
25. Öğretmenin bağırması	0.64	0.42	+0.22	Erkek öğrenciler bağırmayı kızlardan daha az şiddet algılamış.
26. Öğretmenin dövmesi	0.08	0.01	+0.07	Erkek öğrenciler öğretmenin dövmesini kızlardan daha az şiddet algılamış.

Davranış Maddesi	Erkek Öğretmen Ortalama	Kadın Öğretmen Ortalama	Fark (Erkek - Kadın)	Yorum
13. Oyuna alınmama	0.33	0.23	+0.10	Erkek öğretmenler bu durumu daha az şiddet algılamış.
14. Dedikodu yapma	0.45	0.14	+0.31	Erkek öğretmenler dedikodu yapmayı kadın öğretmenlere göre daha az şiddet algılamış.
15. Aslı olmayan hikaye uydurma	0.16	0.03	+0.13	Erkek öğretmenler hikaye uydurmayı kadın öğretmenlerden daha az şiddet algılamış.
16. Kötü isim takma	0.10	0.03	+0.07	Erkek öğretmenler kötü isim takmayı daha az şiddet algılamış.
17. Tehdit etme	0.02	0.00	+0.02	Erkek öğretmenler tehdit etmeyi biraz daha az şiddet algılamış.
18. Küfür etme	0.05	0.06	-0.01	Kadın öğretmenler küfür etmeyi biraz daha az şiddet algılamış.
19. Eşya kırma	0.02	0.01	+0.01	Erkek öğretmenler eşya kırmayı biraz daha az şiddet algılamış.
20. İtme/çekiştirme	0.02	0.00	+0.02	Erkek öğretmenler fiziksel çekiştirmeyi daha az şiddet algılamış.
21. Dövme	0.02	0.00	+0.02	Erkek öğretmenler dövme yapmayı biraz daha az şiddet algılamış.
22. Öğretmenin kulağını çekmesi	0.12	0.05	+0.07	Erkek öğretmenler kulağı çekmeyi kadınlardan daha az şiddet algılamış.
23. Öğretmenin isim takması	0.36	0.15	+0.21	Erkek öğretmenler isim takmayı kadınlardan daha az şiddet algılamış.
24. Öğretmenin hakaret etmesi	0.05	0.04	+0.01	Erkek öğretmenler hakareti biraz daha az şiddet algılamış.
25. Öğretmenin bağırması	0.52	0.39	+0.13	Erkek öğretmenler bağırma davranışını kadınlardan daha az şiddet algılamış.
26. Öğretmenin dövmesi	0.03	0.01	+0.02	Erkek öğretmenler dövme davranışını kadınlardan daha az şiddet algılamış.

Erkek öğrenciler, hem sosyal (ör. dedikodu, hikâye uydurma) hem de fiziksel davranışları (ör. dövme, itip çekiştirme) kızlardan daha az şiddet olarak algılıyor.

Kızlar, özellikle sözlü şiddet ve öğretmenin davranışlarına karşı daha hassas. Örneğin, öğretmenin bağırması veya isim takması kızlar tarafından erkeklere kıyasla daha yüksek bir şiddet algısına sahip.

Erkek öğretmenler, çoğu durumda davranışları kadın öğretmenlere kıyasla daha az şiddet olarak algılıyor. Örneğin, öğretmenin bağırması, isim takması veya fiziksel müdahaleleri erkek öğretmenler tarafından daha az şiddet olarak değerlendirilmiş.

Kadın öğretmenler, özellikle sosyal şiddet (ör. dedikodu yapma, hikâye uydurma) konusunda daha hassas bir algıya sahip.

Bu tür davranışlar genellikle fiziksel şiddetten daha az önemseniyor. Ancak hem öğrenciler hem de öğretmenler üzerinde uzun vadeli psikolojik etkileri olabilir.

Fiziksel şiddet genellikle daha net bir şekilde şiddet olarak algılanıyor. Ancak erkek öğrenciler arasında bu tür davranışlar bile daha az şiddet algılanmış.

Sözlü şiddet, kız öğrenciler ve kadın öğretmenler tarafından daha ciddi bir şiddet türü olarak algılanmış.

OKUL ÇEVRESİ BOYUTU:

Davranış Maddesi	Erkek Ortalama	Kız Ortalama	Fark (Erkek - Kız)	Yorum
27. Kantinde itilip/çekiştirilme	0.21	0.12	+0.09	Erkek öğrenciler bu davranışı kızlardan daha az şiddet algılamış.
28. Serviste sırasının alınması	0.69	0.76	-0.07	Kız öğrenciler sırasının alınmasını erkeklerden daha az şiddet algılamış.
29. Okul çevresinde tehdit edilme	0.11	0.05	+0.06	Erkek öğrenciler tehdit edilme davranışını kızlardan daha az şiddet algılamış.
30. Okul çevresinde küfür edilmesi	0.28	0.19	+0.09	Erkek öğrenciler küfür edilme davranışını kızlardan daha az şiddet algılamış.
31. Okul çevresinde hakaret edilmesi	0.23	0.13	+0.10	Erkek öğrenciler hakaret edilme davranışını kızlardan daha az şiddet algılamış.
32. Okul çevresinde vurulma	0.09	0.02	+0.07	Erkek öğrenciler vurulma davranışını kızlardan daha az şiddet algılamış.
33. Okul çevresinde itilip çekiştirilme	0.14	0.05	+0.09	Erkek öğrenciler itilip çekiştirilme davranışını kızlardan daha az şiddet algılamış.
34. Okul çevresinde dövülme	0.08	0.01	+0.07	Erkek öğrenciler dövülme davranışını kızlardan daha az şiddet algılamış.

Davranış Maddesi	Erkek Öğretmen Ortalama	Kadın Öğretmen Ortalama	Fark (Erkek - Kadın)	Yorum
27. Kantinde itilip/çekiştirilme	0.03	0.10	-0.07	Kadın öğretmenler bu durumu erkeklerden daha az şiddet algılamış.
28. Serviste sırasının alınması	0.24	0.29	-0.05	Kadın öğretmenler sırasının alınmasını erkeklerden daha az şiddet algılamış.
29. Okul çevresinde tehdit edilme	0.02	0.00	+0.02	Erkek öğretmenler tehdit edilme davranışını kadınlardan daha az şiddet algılamış.
30. Okul çevresinde küfür edilmesi	0.05	0.06	-0.01	Kadın öğretmenler küfür edilme davranışını biraz daha az şiddet algılamış.
31. Okul çevresinde hakaret edilmesi	0.03	0.03	0.00	Her iki grup da bu davranışı benzer şekilde algılamış.
32. Okul çevresinde vurulma	0.02	0.00	+0.02	Erkek öğretmenler vurulma davranışını kadınlardan daha az şiddet algılamış.
33. Okul çevresinde itilip çekiştirilme	0.02	0.00	+0.02	Erkek öğretmenler itilip çekiştirilme davranışını kadınlardan daha az şiddet algılamış.
34. Okul çevresinde dövülme	0.03	0.00	+0.03	Erkek öğretmenler dövülme davranışını kadınlardan daha az şiddet algılamış.

Erkek öğrenciler genel olarak bu davranışları kızlardan daha az şiddet algılamış.

En büyük fark "okul çevresinde hakaret edilmesi" ve "okul çevresinde küfredilmesi" maddelerinde gözlemleniyor.

Kızlar ise yalnızca "serviste sırasının alınması" davranışını erkeklerden daha az şiddet olarak algılamış.

Erkek öğretmenler fiziksel davranışları (ör. itilme, dövülme) kadın öğretmenlerden daha az şiddet algılamış.

Kadın öğretmenler ise kantin ve servis sırasındaki sosyal davranışları erkeklerden daha az şiddet algılamış.

Erkek öğrenciler ve öğretmenler genel olarak fiziksel ve sözlü davranışları kızlara ve kadın öğretmenlere göre daha az şiddet algılıyor.

Kızlar ve kadın öğretmenler ise sosyal şiddet (ör. sırasının alınması, kantinde itilip çekiştirilme) konusunda daha hassas görünüyor.

Farklı grupların algı farkları, şiddet algısını etkileyen sosyo-kültürel faktörlerin araştırılması gerektiğini ortaya koyuyor.

- **Erkek öğrenciler**, fiziksel ve sözlü şiddeti kız öğrencilere göre daha az şiddet olarak algılamaktadır. Bu, toplumsal olarak erkek çocuklara daha dayanıklı olmaları gerektiği fikrinin aşılmasıyla ilgili olabilir.
- **Kız öğrenciler**, sosyal şiddet (ör. dışlanma, sırasının alınması) konularında daha hassas olup, bu tür davranışları daha ciddi olarak algılamaktadır.
- **Kadın öğretmenler**, sosyal şiddeti erkek öğretmenlere göre daha az şiddet olarak algılamış, fiziksel şiddete ise daha hassas yaklaşmışlardır.
- **Erkek öğretmenler**, fiziksel şiddet durumlarını kadın öğretmenlere kıyasla daha az ciddi algılamaktadır. Bu, toplumsal cinsiyet rollerinin etkisiyle erkek öğretmenlerin fiziksel durumlara daha alışık olduğu algısından kaynaklanıyor olabilir
- **Fiziksel Şiddet (Örn. Dövülme, itilme)**: Erkek öğrenciler ve öğretmenler bu tür davranışlara karşı daha düşük bir hassasiyet göstermektedir. Bu durum, fiziksel şiddetin toplumsal olarak "erkeklğin bir parçası" olarak görülmesinden kaynaklanıyor olabilir.
- **Sosyal Şiddet (Örn. Sırasının alınması, dışlanma)**: Kız öğrenciler ve kadın öğretmenler bu davranışları daha ciddi olarak algılamaktadır. Bu, sosyal bağlara ve kabul edilme arzusuna duyarlılıktan kaynaklanabilir.
- **Sözlü Şiddet (Örn. Küfür, hakaret)**: Erkek öğrenciler ve öğretmenler sözlü şiddeti daha az önemserken, kızlar ve kadınlar bu tür davranışlara karşı daha hassas.
- **Sosyo-Kültürel Farklılıklar ve Toplumsal Cinsiyet**: Veriler, toplumsal cinsiyetin şiddet algısı üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir. Erkeklerin fiziksel şiddete, kadınların ise sosyal ve sözlü şiddete karşı duyarlılığı, toplumsal cinsiyet normlarının bir sonucudur

ELEKTRONİK ORTAM BOYUTU:

Davranış Maddesi	Erkek Ortalama	Kız Ortalama	Fark (Erkek - Kız)	Yorum
36. Sosyal medyada hakaret	0,36	0,14	0,22	Erkek öğrenciler bu davranışı kızlardan daha az şiddet olarak algılamış.
37. Sosyal medyada resimlere montaj yapılması	0,28	0,07	0,21	Erkek öğrenciler bu davranışı kızlardan daha az şiddet olarak algılamış.
38. Sosyal medyada sahte hesap açılması	0,31	0,18	0,13	Erkek öğrenciler sahte hesap açılmasını kızlardan daha az şiddet olarak algılamış.
39. İnternet ya da cep telefonu üzerinden tehdit	0,13	0,02	0,11	Erkek öğrenciler tehdit davranışını kızlardan daha az şiddet olarak algılamış.
40. İnternette söylentiler çıkarılması	0,24	0,09	0,15	Erkek öğrenciler bu davranışı kızlardan daha az şiddet olarak algılamış.

Davranış Maddesi	Erkek Öğretmen Ortalama	Kadın Öğretmen Ortalama	Fark (Erkek - Kadın)	Yorum
36. Sosyal medyada hakaret	0,12	0,04	0,08	Erkek öğretmenler bu davranışı kadın öğretmenlerden daha az şiddet olarak algılamış.
37. Sosyal medyada resimlere montaj yapılması	0,05	0,05	0	Erkek ve kadın öğretmenler bu davranışı aynı şekilde algılamış.
38. Sosyal medyada sahte hesap açılması	0,1	0,14	-0,04	Kadın öğretmenler sahte hesap açılmasını erkek öğretmenlerden daha fazla şiddet olarak algılamış.
39. İnternet ya da cep telefonu üzerinden tehdit	0,05	0	0,05	Erkek öğretmenler tehdit davranışını kadın öğretmenlerden daha az şiddet olarak algılamış.
40. İnternette söylentiler çıkarılması	0,09	0,01	0,08	Erkek öğretmenler söylenti çıkarma davranışını kadın öğretmenlerden daha az şiddet olarak algılamış.

Erkek öğrenciler, sosyal medya ve dijital ortamda yapılan davranışları kızlara kıyasla daha az şiddet olarak algılıyor.

En büyük fark "sosyal medyada hakaret edilmesi" ve "resimlere montaj yapılması" maddelerinde görülüyor.

Kız öğrenciler, dijital ortamda yapılan bu tür davranışları erkeklerden daha hassas bir şekilde şiddet olarak algılıyor.

Erkek öğretmenler, dijital ortamda yapılan davranışların çoğunu kadın öğretmenlere kıyasla daha az şiddet olarak algılıyor.

Kadın öğretmenler özellikle "sosyal medyada sahte hesap açılması" konusunda daha yüksek bir şiddet algısına sahip.

Post-hoc Tukey Testi Sonuçları:

Tukey testi sonuçlarına göre, gruplar arasındaki farkların anlamlı olduğu maddeler aşağıdaki gibi özetlenmiştir. Bu farklar, şiddet algısı açısından farklı grupların birbirinden anlamlı şekilde ayrıştığını göstermektedir. Her maddenin açıklamasına göre gruplar arasındaki karşılaştırmalar ve anlamlı farklar şu şekildedir:

1. Evde çocuğun davranışları nedeniyle harçlığının kesilmesi

- Erkek öğrenciler ile kadın öğretmenler arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p < 0.05$). Erkek öğrenciler bu davranışı daha az şiddet olarak algılamaktadır.
- Erkek öğrenciler ile erkek öğretmenler arasında da anlamlı fark tespit edilmiştir ($p < 0.05$).

2. Evde, çocuğun sevdiği şeyleri yapmasının engellenmesi

- Erkek öğrenciler ve kadın öğretmenler arasında anlamlı fark gözlenmiştir ($p < 0.05$). Kadın öğretmenler bu davranışı daha çok şiddet olarak algılamaktadır.
- Erkek öğrenciler ve erkek öğretmenler arasında da fark vardır ($p < 0.05$).

7. Evde çocuğa hakaret edilmesi

- Erkek öğrenciler ile kadın öğretmenler arasında anlamlı fark vardır ($p < 0.05$). Kadın öğretmenler, erkek öğrencilere kıyasla bu davranışı daha çok şiddet olarak algılamaktadır.

10. Evde çocuğun dövülmesi

- Erkek öğrenciler ile kadın öğretmenler arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p < 0.05$). Kadın öğretmenler bu davranışı daha ciddi bir şiddet biçimi olarak algılamaktadır.

12. Evde çocuğa bir şeyler fırlatılması

- Erkek öğrenciler ile kadın öğretmenler arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Kadın öğretmenler bu davranışı daha ciddi bir şiddet biçimi olarak görmektedir.

16. Okuldaki diğer çocukların bir çocuğa kötü isimler takması

- Erkek öğrenciler ile kadın öğretmenler arasında anlamlı fark vardır ($p < 0.05$). Kadın öğretmenler bu durumu erkek öğrencilere kıyasla daha çok şiddet olarak algılamaktadır.

21. Okulda arkadaşlarının/akranlarının bir çocuğu dövmesi

- Erkek öğrenciler ile kadın öğretmenler arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p < 0.05$). Kadın öğretmenler bu davranışı daha fazla şiddet olarak algılamaktadır.

26. Okulda, öğretmenin bir çocuğu dövmesi

- Erkek öğrenciler ve kadın öğretmenler arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p < 0.05$). Kadın öğretmenler, erkek öğrencilere göre bu davranışı daha çok şiddet olarak algılamaktadır.

34. Okul çevresinde bir çocuğun dövülmesi

- Erkek öğrenciler ve kadın öğretmenler arasında anlamlı fark vardır ($p < 0.05$). Kadın öğretmenler bu davranışı erkek öğrencilere kıyasla daha fazla şiddet olarak değerlendirmektedir.

38. Sosyal medyada bir çocuğun adına sahte hesap açılması

- Erkek öğrenciler ile kadın öğretmenler arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p < 0.05$). Kadın öğretmenler bu durumu daha ciddi bir şiddet biçimi olarak algılamaktadır.

39. Bir çocuğun internet ya da cep telefonu üzerinden tehdit edilmesi

- Erkek öğrenciler ve kadın öğretmenler arasında anlamlı fark vardır ($p < 0.05$). Kadın öğretmenler bu davranışı daha ciddi bir şiddet olarak görmektedir.

Bu sonuçlar, kadın öğretmenlerin birçok durumda şiddet algısının daha yüksek olduğunu, erkek öğrencilerin ise bu tür durumları daha az şiddet olarak algılayma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Erkek öğretmenler genelde erkek öğrenciler ile kadın öğretmenler arasında bir ara pozisyonundadır.

ÖĞRENCİLERDE LİSE TÜRLERİNE GÖRE BULGULAR

Okul	1. Ewde çocuğun davranışları nedeniyle harcığının kesilmesi	2. Ewde, çocuğun sevdiği şeyleri yapmasının engellenmesi	3. Anne babanın çocuğunu başkalarıyla kıyaslaması	4. Ewde çocuğun özel eşyalarının izinsiz karıştırılması	5. Ewde çocuğun görmezden gelinmesi	6. Ewde çocuğa başkalarının yanında mahcup olup utanacağı şeylerin söylenmesi	7. Ewde çocuğa hakaret edilmesi	8. Ewde çocuğa yüksek sesle bağırılması	9. Ewde çocuğa kötü isimler takılması	10. Ewde çocuğun dövülmesi	11. Ewde çocuğun itilip/akılması	12. Ewde çocuğa bir şeyler fırlatılması	13. Okulda, bir öğrencinin diğer çocuklar tarafından oyuna alınmaması	14. Okulda diğer çocukların başka bir çocuk hakkında dedikodu yapması	15. Okulda diğer çocukların bir çocuk hakkında aşı olmayan hikayeler uydurması	16. Okulda diğer çocukların bir çocuğa kötü isimler takması	17. Okulda diğer çocukların bir çocuğu tehdit etmesi	18. Okulda diğer çocukların bir çocuğa küfür etmesi	19. Okulda diğer çocukların bir çocuğun eşyalarını kırıp parçalaması	20. Okulda bir çocuğun itilip/çekiştirilmesi	21. Okulda arkadaşlarının/akranlarının bir çocuğu dövmesi	22. Okulda öğretmenin bir çocuğun kulağını çekmesi	23. Okulda öğretmenin bir çocuğu isim takması	24. Okulda öğretmenin bir çocuğa hakaret etmesi	25. Okulda öğretmenin bir çocuğa bağırması	26. Okulda, öğretmenin bir çocuğu dövmesi	27. Kantinde bir çocuğun arkadaşları/akranları tarafından itilip/çekiştirilmesi	28. Servise binerken arkadaşları/akranları tarafından bir çocuğun sırasının alınması	29. Okul çevresinde bir çocuğun tehdit edilmesi	30. Okul çevresinde bir çocuğa küfür edilmesi	31. Okul çevresinde bir çocuğa hakaret edilmesi	32. Okul çevresinde bir çocuğa vurulması	33. Okul çevresinde bir çocuğun itilip çekiştirilmesi	34. Okul çevresinde bir çocuğun dövülmesi	35. Bir çocuğa Facebook gibi sosyal medya araçlarında hakaret edilmesi	36. Sosyal medyada bir çocuğun resimlerine montaj yapılması	37. Sosyal medyada bir çocuğun adına sahte hesap açılması	38. Bir çocuğun internet ya da cep telefonu üzerinden tehdit edilmesi	39. Bir çocuğun internet ya da cep telefonu üzerinden tehdit edilmesi	40. İnternette bir çocuk hakkında söylemliler çıkarılması
Proje İmam Hatip Liseleri	0,427	0,171	0,207	0,305	0,232	0,085	0,305	0,244	0,012	0,024	0,061	0,549	0,793	0,085	0,134	0,000	0,268	0,049	0,037	0,012	0,146	0,878	0,049	0,390	0,024	0,085	0,659	0,037	0,134	0,122	0,049	0,024	0,024	0,110	0,195	0,110	0,012	0,012	0,024	
Sınavsız Anadolu Liseleri	0,887	0,320	0,302	0,344	0,203	0,093	0,436	0,213	0,021	0,055	0,069	0,663	0,739	0,206	0,137	0,034	0,210	0,049	0,065	0,021	0,227	0,605	0,069	0,560	0,031	0,206	0,708	0,072	0,213	0,158	0,045	0,079	0,024	0,038	0,189	0,124	0,146	0,058	0,131	
Meslek Liseleri	1,172	0,636	0,475	0,687	0,283	0,131	0,384	0,394	0,040	0,091	0,081	0,808	0,859	0,323	0,283	0,061	0,242	0,210	0,076	0,021	0,354	0,747	0,212	0,606	0,055	0,174	0,727	0,051	0,242	0,257	0,092	0,071	0,038	0,189	0,124	0,146	0,058	0,131		
Sınavla Alan Liseler	0,780	0,330	0,284	0,239	0,174	0,073	0,450	0,312	0,083	0,101	0,092	0,752	0,899	0,294	0,394	0,092	0,422	0,212	0,110	0,037	0,239	0,761	0,110	0,468	0,055	0,174	0,798	0,128	0,349	0,211	0,092	0,071	0,038	0,189	0,124	0,146	0,058	0,131		
Çok Programlı Liseler	1,632	0,789	0,842	0,474	0,263	0,111	0,526	0,326	0,105	0,105	0,211	0,789	0,526	0,316	0,421	0,000	0,158	0,105	0,053	0,000	0,474	1,105	0,263	0,421	0,000	0,053	0,895	0,158	0,263	0,211	0,105	0,211	0,000	0,211	0,053	0,266	0,146	0,053	0,266	

T-test sonuçları, her bir soru için farklı grup çiftleri arasındaki farkları değerlendirir ve bu farkların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını gösterir. Öne çıkan gözlemler şunlardır:

Genel Durum:

- **P Değeri < 0.05 olan durumlar:** Bu durumlarda, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu sonucuna varılır. Örneğin:
"Proje İmam Hatip Liseleri" ile "Meslek Liseleri" arasında bazı sorularda anlamlı farklar var.
"Proje İmam Hatip Liseleri" ile "Çok Programlı Liseler" arasında da farklar mevcut.
- **P Değeri ≥ 0.05 olan durumlar:** Bu durumda, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı söylenir. Örneğin:
"Proje İmam Hatip Liseleri" ile "Sınavsız Anadolu Liseleri" arasında birçok soruda fark anlamlı değil.

Detaylı Analiz:

1. Proje İmam Hatip Liseleri:

Bu grup, bazı sorularda "Meslek Liseleri" ve "Çok Programlı Liseler" ile anlamlı farklılık göstermiştir.

Ancak "Sınavsız Anadolu Liseleri" ve "Sınavla Alan Liseler" ile daha az anlamlı farklar gözlemlenmiştir.

2. Meslek Liseleri ve Çok Programlı Liseler:

Bu gruplar, diğer gruplara göre daha yüksek ortalama şiddet algılarıyla öne çıkmış olabilir.

Bu durum, şiddet algısının daha yüksek olduğu bir okul ortamını yansıtabilir.

3. Sınavsız Anadolu Liseleri ve Sınavla Alan Liseler:

Bu gruplar arasında anlamlı farklar nadir görünmektedir, bu da bu iki grubun şiddet algısı açısından benzer olabileceğini gösterir.

Yorum:

- **Meslek Liseleri ve Çok Programlı Liseler**, bazı sorularda diğer gruplara göre anlamlı farklılıklar göstermiştir. Bu gruplarda şiddet algısı daha yüksek olabilir.
- **Proje İmam Hatip Liseleri** daha az belirgin farklarla öne çıkıyor, ancak yine de bazı gruplarla anlamlı farklılıkları mevcut.
- **Sınavsız Anadolu Liseleri** ile diğer gruplar arasında daha az fark bulunması, bu okulların şiddet algısı açısından daha homojen bir yapı sunduğunu gösterebilir.

Elde edilen bu sonuçlar, şiddet algısı açısından gruplar arasında farklılıkların bulunduğunu ve bazı okulların daha hassas alanlar olarak değerlendirilebileceğini gösteriyor.

OKUL TÜRLERİNE GÖRE ÖĞRENCİLERDE ŞİDDET ALGISININ EN AZ OLDUĞU DURUMLAR

1. Proje İmam Hatip Liseleri

14. Dedikodu:

- ✓ Öğrenciler arasında yapılan dedikodu, sosyal hayatın doğal bir parçası olarak görülüyor. Şiddet unsuru olarak algılanmıyor, daha çok iletişim ve etkileşim biçimi olarak değerlendiriliyor.

23. İsim takma (öğretmen):

- ✓ Öğretmenlerin öğrencilere isim takması, bu okul türündeki öğrenciler tarafından tolere ediliyor. Bu durum, genelde öğretmen-öğrenci arasındaki samimi bir ilişki göstergesi olarak değerlendiriliyor olabilir.

2. Sınavsız Anadolu Liseleri

1. Harçlığın kesilmesi:

- ✓ Aile içindeki bu davranış, bir disiplin yöntemi olarak kabul ediliyor ve şiddet algısı yaratmıyor. Bu davranışın bir "ceza" olarak değil, daha çok çocukları ekonomik sorumluluklara alıştırmaya aracı olarak görüldüğü düşünülebilir.

14. Dedikodu:

- ✓ Dedikodu, öğrenciler arasında şiddet içermeyen bir iletişim şekli olarak algılanıyor. Sosyal bir davranış biçimi olarak görülmesi, öğrenciler arasındaki bağların bir parçası olabileceğini gösteriyor.

28. Sıra alınması (servis):

- ✓ Serviste arkadaşlar arasında sıranın alınması, şiddet olarak algılanmıyor. Bu durum, arkadaşlar arasındaki esnek ilişkilere ve sosyal toleransa işaret edebilir.

3. Meslek Liseleri

1. Harçlığın kesilmesi:

- ✓ Bu davranış, öğrenciler arasında disiplinin bir parçası olarak algılanıyor. Meslek liselerinde aile içindeki ekonomik eğitim daha ön planda olabilir.

13. Oyuna alınmama:

- ✓ Bir öğrencinin oyuna alınmaması, meslek liselerinde şiddet unsuru olarak görülüyor. Bu davranış, sosyal grup dinamiklerinin bir sonucu olarak değerlendiriliyor.

14. Dedikodu:

- ✓ Dedikodu, öğrenciler arasında sosyal normların bir parçası olarak görülüyor. Bu davranış, öğrencilerin birbirleriyle etkileşim kurmasının bir yolu olarak algılanabilir.

23. İsim takma (öğretmen):

- ✓ Öğretmenlerin öğrencilere isim takması, bu lisede öğrenciler tarafından samimiyet veya mizah göstergesi olarak algılanıyor olabilir.

28. Sıra alınması (servis):

- ✓ Serviste sıranın alınması, öğrenciler arasında bir şiddet unsuru olarak görülüyor, daha çok doğal bir sosyal etkileşim olarak değerlendiriliyor.

4. Sınavla Alan Liseler

✚ 1. Harçlığın kesilmesi:

- ✓ Sınavla alan okullardaki öğrenciler de bunu disiplin yöntemi olarak algılıyor ve şiddet olarak değerlendirmiyor.

✚ 13. Oyuna alınmama:

- ✓ Öğrenciler arasındaki grup dinamikleri nedeniyle bu davranış şiddet unsuru olarak görülüyor. Daha çok sosyal tercihlerden kaynaklanıyor.

✚ 14. Dedikodu:

- ✓ Dedikodu, bu okul türünde de sosyal hayatın bir parçası olarak kabul ediliyor ve şiddet algısı yaratmıyor.

✚ 23. İsim takma (öğretmen):

- ✓ Öğrenciler, öğretmenlerin isim takmasını genelde mizahi veya samimi bir davranış olarak görüyor.

✚ 28. Sıra alınması (servis):

- ✓ Serviste sıranın alınması, bu okuldaki öğrenciler için şiddet algısı yaratmıyor. Arkadaşlık ilişkilerinin bir parçası olarak değerlendirilebilir.

5. Çok Programlı Liseler

✚ 1. Harçlığın kesilmesi:

- ✓ Diğer okul türlerinde olduğu gibi, bu davranış disiplin yöntemi olarak algılanıyor ve şiddet unsuru olarak görülüyor.

✚ 2. Sevdiği şeylerin engellenmesi:

- ✓ Öğrencilerin sevdiği aktivitelerin engellenmesi, bu okulda şiddet unsuru olarak algılanmıyor. Aile içindeki otorite ve disiplin bu algıyı etkileyebilir.

✚ 3. Kıyaslama:

- ✓ Ailelerin çocuklarını başkalarıyla kıyaslaması, bu okulda öğrenciler tarafından tolere ediliyor. Bu durum, kültürel normların bir yansıması olabilir.

✚ 13. Oyuna alınmama:

- ✓ Bir öğrencinin oyuna dahil edilmemesi, sosyal tercihlerin bir sonucu olarak algılanıyor ve şiddet olarak değerlendirilmemektedir.

✚ 23. İsim takma (öğretmen):

- ✓ Öğretmenlerin isim takması, bu okul türünde de samimi veya mizahi bir davranış olarak kabul ediliyor.

✚ 28. Sıra alınması (servis):

- ✓ Serviste sıranın alınması, sosyal bir etkileşim olarak görülüyor ve şiddet unsuru olarak değerlendirilmemektedir.

Genel Sonuç:

- **Dedikodu (14. madde)** birçok okul türünde şiddet olarak algılanmayan yaygın bir davranıştır. Sosyal bağların ve normların bir parçası olarak görülmektedir.
- **Harçlığın kesilmesi (1. madde)** neredeyse tüm okul türlerinde disiplin yöntemi olarak kabul edilmekte ve şiddet olarak algılanmamaktadır.
- **İsim takma (23. madde)** öğrenciler tarafından çoğunlukla mizahi veya samimi bir davranış olarak algılanmaktadır.
- **Sıra alınması (28. madde)**, sosyal etkileşimlerin bir parçası olarak kabul edilmekte ve öğrenciler arasında şiddet olarak görülmemektedir.

ÖĞRENCİLERDE CİNSİYET FARKLARINA GÖRE BULGULAR

Okul Türleri	CİNSİYET	1. Evde çocuğun davranışları nedeniyle harçlığının kesilmesi	2. Evde, çocuğun sevdiği şeyleri yapmasının engellenmesi	3. Anne babanın çocuğunu başkalarıyla kıyaslaması	4. Evde çocuğun özel eşyalarının izinsiz karıştırılması	5. Evde çocuğun görmezden gelinmesi	6. Evde çocuğa başkalarının yanında mahcup olup utanacağı şeylerin söylenmesi	7. Evde çocuğa hakaret edilmesi	8. Evde çocuğa yüksek sesle bağırılması	9. Evde çocuğa kötü isimler takılması	10. Evde çocuğun dövülmesi	11. Evde çocuğun itilip/kakılması	12. Evde çocuğa bir şeyler fırlatılması
Proje İmam Hatip Liseleri	Kız	0,519	0,135	0,135	0,288	0,250	0,096	0,000	0,212	0,096	0,000	0,000	0,077
Proje İmam Hatip Liseleri	Erkek	0,267	0,233	0,333	0,333	0,200	0,067	0,233	0,467	0,500	0,033	0,067	0,033
Proje İmam Hatip Liseleri	toplam	0,427	0,171	0,207	0,305	0,232	0,085	0,085	0,305	0,244	0,012	0,024	0,061
Sınavsız Anadolu Liseleri	Kız	0,773	0,315	0,243	0,326	0,155	0,077	0,055	0,381	0,177	0,017	0,028	0,028
Sınavsız Anadolu Liseleri	Erkek	1,073	0,327	0,400	0,373	0,282	0,118	0,209	0,527	0,273	0,027	0,100	0,136
Sınavsız Anadolu Liseleri	toplam	0,887	0,320	0,302	0,344	0,203	0,093	0,113	0,436	0,213	0,021	0,055	0,069
Meslek Liseleri	Kız	1,353	0,882	0,353	0,824	0,294	0,147	0,118	0,176	0,471	0,029	0,088	0,059
Meslek Liseleri	Erkek	1,077	0,508	0,538	0,615	0,277	0,123	0,200	0,492	0,354	0,046	0,092	0,092
Meslek Liseleri	toplam	1,172	0,636	0,475	0,687	0,283	0,131	0,172	0,384	0,394	0,040	0,091	0,081
Sınavla Alan Liseler	Kız	0,553	0,319	0,106	0,170	0,064	0,043	0,000	0,277	0,191	0,000	0,000	0,043
Sınavla Alan Liseler	Erkek	0,952	0,339	0,419	0,290	0,258	0,097	0,290	0,581	0,403	0,145	0,177	0,129
Sınavla Alan Liseler	toplam	0,780	0,330	0,284	0,239	0,174	0,073	0,165	0,450	0,312	0,083	0,101	0,092
Çok Programlı Liseler	Kız	1,857	0,571	0,571	0,429	0,000	0,000	0,286	0,143	0,286	0,000	0,000	0,000
Çok Programlı Liseler	Erkek	1,500	0,917	1,000	0,500	0,417	0,333	0,500	0,750	0,667	0,167	0,167	0,333
Çok Programlı Liseler	toplam	1,632	0,789	0,842	0,474	0,263	0,211	0,421	0,526	0,526	0,105	0,105	0,211

Okul Türleri	CİNSİYET	çocuklar tarafından oynuna alınmaması	başka bir çocuk hakkında dedikodu yapması	çocuk hakkında asil olmayan hikayeler uydurması	16. Okuldaki diğer çocukların bir çocuğa kötü isimler takması	17. Okuldaki diğer çocukların bir çocuğu tehdit etmesi	18. Okuldaki diğer çocukların bir çocuğa küfür etmesi	19. Okuldaki diğer çocukların bir çocuğun eşyalarını kırıp	20. Okulda bir çocuğun itilip/çekiştirilmesi	arkadaşlarının/akranlarının bir çocuğu dövmesi	22. Okulda öğretmenin bir çocuğun kulağını çekmesi	23. Okulda öğretmenin bir çocuğa isim takması	24. Okulda öğretmenin bir çocuğa hakaret etmesi	25. Okulda öğretmenin bir çocuğa bağırması	26. Okulda, öğretmenin bir çocuğu dövmesi
Proje İmam Hatip Liseleri	Kız	0,615	0,827	0,115	0,096	0,000	0,192	0,019	0,000	0,000	0,038	0,596	0,000	0,231	0,000
Proje İmam Hatip Liseleri	Erkek	0,433	0,733	0,033	0,200	0,000	0,400	0,100	0,100	0,033	0,333	1,367	0,133	0,667	0,067
Proje İmam Hatip Liseleri	toplam	0,549	0,793	0,085	0,134	0,000	0,268	0,049	0,037	0,012	0,146	0,878	0,049	0,390	0,024
Sınavsız Anadolu Liseleri	Kız	0,608	0,768	0,193	0,083	0,039	0,182	0,083	0,033	0,011	0,122	0,536	0,039	0,497	0,011
Sınavsız Anadolu Liseleri	Erkek	0,755	0,691	0,227	0,227	0,027	0,255	0,064	0,118	0,036	0,400	0,718	0,118	0,664	0,064
Sınavsız Anadolu Liseleri	toplam	0,663	0,739	0,206	0,137	0,034	0,210	0,076	0,065	0,021	0,227	0,605	0,069	0,560	0,031
Meslek Liseleri	Kız	0,794	0,824	0,353	0,235	0,000	0,235	0,147	0,000	0,021	0,176	0,500	0,088	0,294	0,000
Meslek Liseleri	Erkek	0,815	0,877	0,308	0,308	0,092	0,246	0,246	0,046	0,031	0,446	0,877	0,277	0,769	0,108
Meslek Liseleri	toplam	0,808	0,859	0,323	0,283	0,061	0,242	0,212	0,030	0,020	0,354	0,747	0,212	0,606	0,071
Sınavla Alan Liseler	Kız	0,702	1,128	0,149	0,298	0,000	0,447	0,064	0,000	0,000	0,064	0,617	0,021	0,447	0,000
Sınavla Alan Liseler	Erkek	0,790	0,726	0,403	0,468	0,161	0,403	0,145	0,194	0,065	0,371	0,871	0,177	0,484	0,097
Sınavla Alan Liseler	toplam	0,752	0,899	0,294	0,394	0,092	0,422	0,110	0,110	0,037	0,239	0,761	0,110	0,468	0,055
Çok Programlı Liseler	Kız	0,429	0,286	0,000	0,143	0,000	0,143	0,000	0,000	0,000	0,143	1,286	0,000	0,429	0,000
Çok Programlı Liseler	Erkek	1,000	0,667	0,500	0,583	0,000	0,167	0,167	0,083	0,000	0,667	1,000	0,417	0,417	0,000
Çok Programlı Liseler	toplam	0,789	0,526	0,316	0,421	0,000	0,158	0,105	0,053	0,000	0,474	1,105	0,263	0,421	0,000

Okul Türleri	CİNSİYET	27. Kantinde bir çocuğun arkadaşları/akranları tarafından	28. Servise binerken arkadaşları/akranları tarafından bir	29. Okul çevresinde bir çocuğun tehdit edilmesi	30. Okul çevresinde bir çocuğa küfredilmesi	31. Okul çevresinde bir çocuğa hakaret edilmesi	32. Okul çevresinde bir çocuğa vurulması	33. Okul çevresinde bir çocuğun itilip çektiirilmesi	34. Okul çevresinde bir çocuğun dövülmesi	36. Bir çocuğa Facebook gibi sosyal medya araçlarında hakaret edilmesi	37. Sosyal medyada bir çocuğun resimlerine montaj yapılması	38. Sosyal medyada bir çocuğun adına sahte hesap açılması	39. Bir çocuğun internet ya da cep telefonu üzerinden tehdit edilmesi	40. İnternette bir çocuk hakkında söylentiler çıkarılması
Proje İmam Hatip Liseleri	Kız	0,038	0,731	0,019	0,135	0,096	0,019	0,000	0,000	0,135	0,058	0,173	0,019	0,019
Proje İmam Hatip Liseleri	Erkek	0,167	0,533	0,067	0,133	0,167	0,100	0,067	0,067	0,300	0,200	0,100	0,000	0,033
Proje İmam Hatip Liseleri	toplam	0,085	0,659	0,037	0,134	0,122	0,049	0,024	0,024	0,195	0,110	0,146	0,012	0,024
Sınavsız Anadolu Liseleri	Kız	0,149	0,724	0,050	0,171	0,127	0,022	0,050	0,011	0,099	0,055	0,182	0,022	0,083
Sınavsız Anadolu Liseleri	Erkek	0,300	0,682	0,109	0,282	0,209	0,082	0,127	0,082	0,336	0,236	0,300	0,118	0,209
Sınavsız Anadolu Liseleri	toplam	0,206	0,708	0,072	0,213	0,158	0,045	0,079	0,038	0,189	0,124	0,227	0,058	0,131
Meslek Liseleri	Kız	0,059	0,794	0,029	0,235	0,176	0,000	0,059	0,000	0,353	0,088	0,206	0,000	0,118
Meslek Liseleri	Erkek	0,138	0,692	0,062	0,246	0,215	0,015	0,077	0,015	0,431	0,308	0,462	0,215	0,323
Meslek Liseleri	toplam	0,111	0,727	0,051	0,242	0,202	0,010	0,071	0,010	0,404	0,232	0,374	0,141	0,253
Sınavla Alan Liseler	Kız	0,191	0,936	0,085	0,319	0,191	0,021	0,106	0,000	0,170	0,128	0,213	0,000	0,213
Sınavla Alan Liseler	Erkek	0,161	0,694	0,161	0,371	0,306	0,145	0,210	0,177	0,355	0,403	0,306	0,145	0,306
Sınavla Alan Liseler	toplam	0,174	0,798	0,128	0,349	0,257	0,092	0,165	0,101	0,275	0,284	0,266	0,083	0,266
Çok Programlı Liseler	Kız	0,000	0,571	0,143	0,143	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Çok Programlı Liseler	Erkek	0,083	1,083	0,167	0,333	0,333	0,167	0,333	0,000	0,333	0,083	0,083	0,000	0,250
Çok Programlı Liseler	toplam	0,053	0,895	0,158	0,263	0,211	0,105	0,211	0,000	0,211	0,053	0,053	0,000	0,158

Genel Bulgular:

- Erkeklerin Ortalamaları Daha Yüksek:** Tespit edilen durumlarda erkeklerin ortalamaları kızlara göre daha yüksektir. Bu, erkeklerin belirli şiddet davranışlarını kızlara kıyasla daha az şiddetli olarak algıladığını göstermektedir.
- Anlamlı Fark Bulunan Durumlar:**
 - Evde Çocuğa Hakaret Edilmesi ve Yüksek Sesle Bağırılması:** Erkekler, bu durumları kızlara göre daha az şiddet içeren davranışlar olarak değerlendirmektedir.
 - Evde Çocuğun İtilip/Kakılması:** Erkekler, bu tür fiziksel davranışları kızlardan daha az şiddetli olarak algılamaktadır.
 - Okul Çevresinde İtilip/Çekiştirilme:** Erkekler, okul çevresindeki bu tür fiziksel şiddet davranışlarını kızlara göre daha hafif görmektedir.
 - Okulda Akranlar Arası Zorbalık:** Erkekler, akranlar arası bu tür zorbalık davranışlarını kızlara kıyasla daha az şiddetli algılamaktadır.

Yorum ve Olası Sebepler:

- Cinsiyet Temelli Şiddet Algısı Farklılıkları:** Erkeklerin bu durumları daha az şiddetli olarak algılaması, toplumsal normlar ve kültürel beklentilerden kaynaklanabilir. Erkeklerin fiziksel ve sözlü çatışmalara daha fazla maruz kalması, bu tür davranışları normalleştirmelerine veya hafif algılamalarına neden olabilir.

2. **Şiddet Algısındaki Duyarlılık Farklılıkları:** Kızların bu tür davranışlara karşı daha duyarlı olması ve daha fazla şiddet unsuru içeren durumlar olarak algılaması, toplumsal olarak öğrendikleri roller ve beklentilerle ilişkili olabilir. Kızlar, genellikle empati ve ilişkisel çatışmalara daha duyarlı olduklarından, bu durumları daha şiddetli olarak değerlendirebilirler.
3. **Çevresel ve Sosyal Etkiler:** Erkekler, genelde fiziksel ve rekabetçi ortamlarda daha fazla zaman geçirdiği için bu tür durumları norm olarak görüp, düşük şiddet düzeyinde algılayabilirler. Buna karşılık, kızlar daha korunaklı çevrelerde oldukları için aynı durumları daha şiddetli bulabilirler.

Bu bulgular, erkeklerin şiddet içeren davranışları daha hafif algılama eğiliminde olduklarını göstermektedir. Bu farklar, toplumsal normlar, kültürel beklentiler ve kişisel deneyimlerle şekillenmiş olabilir. Şiddet algısındaki bu cinsiyet temelli farklılıklar, eğitim programlarında veya toplumsal farkındalık çalışmalarında dikkate alınmalıdır.

ÖĞRETMENLERDE CİNSİYET FARKLARINA GÖRE BULGULAR

Cinsiyete Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçlarına göre **Anlamlı Farklılıklar:**

- p-değeri 0.05'ten küçük olan sorular, cinsiyetler arasında algılarda anlamlı bir fark olduğunu gösteriyor. Bu sorular şunlar:
 - ✚ "1. Evde çocuğun davranışları nedeniyle harçlığının kesilmesi" (p=0.0017)
 - ✚ "14. Okulda diğer çocukların başka bir çocuk hakkında dedikodu yapması" (p=0.0087)
 - ✚ "2. Evde, çocuğun sevdiği şeyleri yapmasının engellenmesi" (p=0.0133)
 - ✚ "15. Okuldaki diğer çocukların bir çocuk hakkında alaycı konuşması" (p=0.0187)
 - ✚ "23. Okulda öğretmenin bir çocuğa isim takması" (p=0.0366)

Bu sonuçlar, erkek ve kadın öğretmenler arasında bu durumlara dair şiddet algısının farklı olduğunu gösteriyor.

ÖĞRETMENLERDE KIDEM YILI GRUPLARINA FARKLARINA GÖRE BULGULAR

Tukey testi sonuçlarına göre, kıdem yılı grupları arasında **istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır.**

Bunu şu şekilde özetleyebiliriz:

- **p-adj değerleri**, tüm kıyaslamalar için 0.05'ten büyüktür. Bu da gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığını gösterir.
- "Reject" sütunundaki tüm değerler "False" olarak işaretlenmiştir, bu da hipotezin reddedilmediği anlamına gelir (yani, gruplar arasında fark yoktur).

Buna rağmen daha az anlamlı farklılık olarak baktığımızda birkaç maddede farklılıklar görülmüştür. Şöyleki:

1. Evde Çocuğun Davranışları Nedeniyle Harçlığının Kesilmesi

- **Düşük Kıdem (1-4 yıl):** Şiddet algısı oldukça yüksek (0.16). Bu durum, mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin çocuk haklarına ve psikolojik şiddet kavramlarına daha duyarlı olduğunu gösterebilir.
- **Yüksek Kıdem (20 yıl ve üzeri, 0.90; 5-9 yıl, 1.05):** Daha yüksek kıdeme sahip öğretmenlerde bu durum daha az şiddet olarak algılanmakta. Bu fark, deneyimle birlikte algının esneyebileceği veya meslek içinde bu tür davranışlara maruziyetin normalleştirilebileceğini düşündürülebilir.

2. Okulda Öğretmenin Bir Çocuğun Kulağını Çekmesi

- **Düşük Kıdem (1-4 yıl):** Şiddet algısı yüksek (0.00). Yeni öğretmenler için bu tür davranışlar kesinlikle kabul edilemez bir şiddet göstergesi.
- **Orta Kıdem (10-14 yıl, 0.22; 15-19 yıl, 0.10):** Şiddet algısı hâlâ yüksek, ancak bir miktar tolerans ya da normalleşme gözleniyor.
- **Yüksek Kıdem (20 yıl ve üzeri, 0.03):** Bu grup da genel olarak şiddet algısını düşük tutuyor. Deneyimle birlikte, öğretmenler bu tür davranışları daha düşük seviyede şiddet olarak algılıyor olabilir.

3. Okulda Öğretmenin Bir Çocuğa Bağırması

- **Düşük Kıdem (1-4 yıl, 0.50):** Şiddet algısı hâlâ oldukça belirgin.
- **Yüksek Kıdem (20 yıl ve üzeri, 0.37; 5-9 yıl, 0.82):** İlginç bir şekilde 5-9 yıl kıdem grubundaki öğretmenlerde bu durum daha az şiddet olarak algılanmakta. Bu fark, meslek içindeki farklı dönemlerdeki deneyimlere bağlanabilir.

Etkilerin Sebepleri

1. Mesleki Tecrübe ve Normalleşme:

- Daha yüksek kıdeme sahip öğretmenler, bu tür davranışlarla mesleki geçmişlerinde daha sık karşılaştıkları için bu davranışları daha az şiddetli algılayabilir.
- Bu durum, meslek içindeki geleneksel davranışların normalleşmiş olmasından kaynaklanabilir.

2. Eğitim ve Farkındalık:

- Yeni mezun öğretmenlerin eğitim müfredatında çocuk hakları ve psikolojik şiddet konularına daha fazla vurgu yapılmış olabilir, bu da düşük kıdem grubundaki duyarlılığı artırmış olabilir.

3. Kültürel ve Nesiller Arası Değişim:

- Toplumdaki değer ve normlar, farklı kıdem gruplarındaki öğretmenlerin algısını etkileyebilir. Daha genç nesillerin, özellikle şiddete karşı daha düşük tolerans geliştirdiği bilinir.

DEĞERLENDİRME

ŞİDDET ALGISINDA CİNSİYET VE GRUPLAR ARASI FARKLILIKLAR: GENEL DEĞERLENDİRME

Ev Ortamı Boyutu

1. Cinsiyet Farklılıkları:

- ✚ Erkek öğrenciler ve erkek öğretmenler, kız öğrenciler ve kadın öğretmenlere kıyasla şiddeti daha az ciddi olarak algılamaktadır. Özellikle "dövülme", "itilip kakılma" ve "bir şeyler fırlatılması" gibi fiziksel şiddet davranışlarında algılar arasında belirgin farklar vardır.
- ✚ Kadın öğretmenler, ev ortamında gerçekleşen şiddeti daha yüksek düzeyde algılayarak, erkek öğretmenler daha düşük bir algıya sahiptir. Bu durum, toplumsal cinsiyet normlarının etkisiyle erkeklerin fiziksel şiddete karşı duyarlılığının düşük olmasından kaynaklanabilir.

2. Öğrenciler ve Öğretmenler Arası Farklılıklar:

- ✚ Öğrenciler, öğretmenlere kıyasla bu tür davranışlara daha fazla maruz kaldıkları için, bazı durumları şiddet olarak algılamamaya eğilimlidir. Bu durum, öğrencilerde şiddet algısının henüz tam olarak gelişmediğini gösterebilir.

Okul Ortamı Boyutu

1. Fiziksel Şiddet:

- ✚ Erkek öğrenciler ve erkek öğretmenler, fiziksel şiddeti (ör. bağırma, dövme, kulağını çekme) kız öğrenci ve kadın öğretmenlere göre daha az şiddet olarak algılamaktadır.
- ✚ Kadın öğretmenler, fiziksel şiddet konusunda daha yüksek bir hassasiyet göstermekte ve bu tür davranışları daha ciddi olarak değerlendirmektedir.

2. Sosyal Şiddet:

- ✚ Kız öğrenciler ve kadın öğretmenler, sosyal şiddete (ör. dışlanma, dedikodu, sırasının alınması) karşı daha duyarlıdır. Erkek öğrenciler ve öğretmenler bu tür durumları genellikle daha az önemli bulmaktadır.

3. Sözlü Şiddet:

- ✚ Kadın öğretmenler ve kız öğrenciler, sözlü şiddet (ör. hakaret, kötü isim takma) konularında erkeklerden daha hassastır. Erkekler bu tür davranışları genellikle daha az ciddi olarak algılar.

Elektronik Ortam Boyutu

1. Cinsiyet Farklılıkları:

- ✚ Erkek öğrenciler ve öğretmenler, sosyal medya ve dijital ortamdaki şiddeti kız öğrenci ve kadın öğretmenlere kıyasla daha az şiddet olarak algılamaktadır. Özellikle "sosyal medyada hakaret", "sahte hesap açılması" ve "tehdit edilme" gibi davranışlarda kadın öğretmenler daha yüksek bir algıya sahiptir.
- ✚ Kız öğrenciler dijital ortamda gerçekleşen davranışlara karşı daha hassastır. Bu durum, dijital şiddetin kadınlar üzerinde daha derin etkiler bıraktığını ve toplumsal cinsiyet farklarının dijital dünyaya da yansıdığını göstermektedir.

Genel Eğilimler ve Sosyo-Kültürel Faktörler

1. Toplumsal Cinsiyet Normlarının Etkisi:

- ✚ Erkek öğrencilerin ve öğretmenlerin fiziksel şiddeti daha az ciddi algılaması, toplumsal olarak erkeklerin fiziksel dayanıklılığa sahip olması gerektiği inancından kaynaklanabilir. Kadınların sosyal ve sözlü şiddete daha duyarlı olması ise sosyal bağlara daha fazla önem verilmesiyle ilişkilendirilebilir.

2. Fiziksel Şiddet Algısında Benzerlik:

- ✚ Gruplar arasında fiziksel şiddetin şiddet olarak algılanmasında genel bir fikir birliği bulunmaktadır. Ancak erkekler arasında bile fiziksel şiddetin daha düşük algılandığı örnekler dikkat çekmektedir.

3. Sosyal ve Sözlü Şiddet Algısındaki Farklılıklar:

- ✚ Kız öğrenciler ve kadın öğretmenlerin sosyal ve sözlü şiddeti daha ciddi bir şekilde algılaması, ilişkisel bağlara ve sosyal kabul görme ihtiyacına olan hassasiyetlerini yansıtmaktadır.

Sonuçlar

1. Gruplar Arası Farklılıklar:
 - ✚ Erkek öğrenciler ve öğretmenler, fiziksel ve sözlü şiddeti daha düşük düzeyde algılamakta, kadın öğretmenler ve kız öğrenciler sosyal şiddete karşı daha hassastır. Bu farklılıklar, toplumsal cinsiyet normlarının şiddet algısı üzerindeki etkisini göstermektedir.
2. Şiddetin Genel Algısı:
 - ✚ Gruplar genel olarak fiziksel şiddeti şiddet olarak tanımlamakta hemfikirdir. Ancak sosyal ve sözlü şiddetin daha az ciddiye alınması, bu tür davranışların uzun vadeli psikolojik etkilerinin yeterince farkında olunmadığını göstermektedir.
3. Eğitim ve Farkındalık İhtiyacı:
 - ✚ Özellikle erkek öğrenciler ve öğretmenler arasında, sosyal ve sözlü şiddetin uzun vadeli zararları konusunda farkındalığı artırmaya yönelik eğitim programları uygulanmalıdır. Dijital ortamda şiddet algısını artırmak ve toplumsal cinsiyet normlarını sorgulamak, bu farkların azaltılmasında önemli rol oynayabilir.

OKUL TÜRLERİNE GÖRE ÖĞRENCİLERDE DEĞERLENDİRME

1. Disiplin Yöntemleri

Harçlık kesme ve sevdiği şeylerin engellenmesi, öğrenciler tarafından tolere edilen ve doğal bir disiplin yöntemi olarak görülmektedir.

2. Sosyal Davranışlar

Dedikodu ve oyuna alınmama gibi sosyal davranışlar, genellikle şiddet unsuru olarak algılanmamakta, sosyal normların bir parçası olarak değerlendirilmektedir. İsim takma, özellikle öğretmen-öğrenci ilişkisinde samimiyet göstergesi olarak kabul edilmektedir.

3. Grup Dinamikleri

Serviste sıra alınması gibi davranışlar, sosyal bağlamda normal karşılanmaktadır.

4. Kültürel Normlar

Kıyaslama, kültürel bir norm olarak algılanmakta ve şiddet unsuru olarak değerlendirilmemektedir.

Öneriler

1. Pozitif Disiplin ve Aile Eğitimleri

Harçlık kesme gibi disiplin yöntemleri yerine, ailelere daha yapıcı ve pozitif disiplin yöntemleri önerilmeli. Kıyaslama gibi davranışların uzun vadeli etkileri konusunda aileler bilinçlendirilmelidir.

2. Sosyal Farkındalık

Dedikodu, dışlanma ve kıyaslama gibi sosyal davranışların ilişkiler üzerindeki etkileri hakkında öğrenciler ve aileler için farkındalık çalışmaları yapılmalıdır.

3. Kapsayıcı Etkinlikler

Dışlanma ve oyuna alınmama gibi durumları önlemek ve sosyal bağları güçlendirmek için grup çalışmaları ve sosyal aktiviteler düzenlenmelidir.

4. Öğretmen Rehberliği

Öğretmenlerin, öğrencilerle iletişimde daha dikkatli ve duyarlı bir dil kullanmaları teşvik edilmelidir.

5. Rehberlik ve Psikolojik Destek

Sosyal bağların zayıf olduğu ortamlar için rehberlik hizmetleri güçlendirilerek öğrencilerin sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarına yönelik destek sağlanmalıdır.

GENEL ÖNERİLER VE EĞİTİM POLİTİKALARINA YÖNELİK ÇÖZÜMLER

Pozitif Disiplin ve Aile Eğitimi

- Harçlık kesme gibi disiplin yöntemleri yerine ailelere yapıcı ve pozitif alternatifler sunulmalı.
- Aileler, kıyaslama gibi davranışların çocuklar üzerindeki uzun vadeli etkileri konusunda bilinçlendirilmelidir.

Sosyal ve Kültürel Farkındalık

- Dedikodu, dışlanma ve kıyaslama gibi davranışların ilişkiler üzerindeki etkileri konusunda öğrenciler ve aileler için farkındalık çalışmaları düzenlenmelidir.
- Okullarda sosyal normların güçlenmesi ve kültürel farkındalık için etkinlikler artırılmalıdır.

Kapsayıcı Sosyal Etkinlikler

- Dışlanma ve oyuna alınmama gibi durumları önlemek için grup çalışmaları ve sosyal aktiviteler teşvik edilmelidir.
- Sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerle öğrencilerin bağları güçlendirilmelidir.

Öğretmen-Öğrenci İlişkilerinin Güçlendirilmesi

- Öğretmenler, öğrencilere karşı daha duyarlı ve özenli bir dil kullanmaya teşvik edilmelidir.
- Öğretmen rehberliği artırılarak iletişim teknikleri geliştirilmelidir.

Rehberlik ve Psikolojik Destek Hizmetleri

- Tüm okul türlerinde öğrencilerin sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılamak için rehberlik hizmetleri güçlendirilmelidir.
- Akademik baskı altındaki öğrenciler için stres yönetimi ve psikolojik destek programları sunulmalıdır.

ÖĞRENCİLERDE CİNSİYETE GÖRE DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

Genel Bulgular:

3. **Erkeklerin Ortalamaları Daha Yüksek:** Tespit edilen durumlarda erkeklerin ortalamaları kızlara göre daha yüksektir. Bu, erkeklerin belirli şiddet davranışlarını kızlara kıyasla daha az şiddetli olarak algıladığını göstermektedir.
4. **Anlamlı Fark Bulunan Durumlar:**
 - **Evde Çocuğa Hakaret Edilmesi ve Yüksek Sesle Bağırılması:** Erkekler, bu durumları kızlara göre daha az şiddet içeren davranışlar olarak değerlendirmektedir.
 - **Evde Çocuğun İtilip/Kakılması:** Erkekler, bu tür fiziksel davranışları kızlardan daha az şiddetli olarak algılamaktadır.
 - **Okul Çevresinde İtilip/Çekiştirilme:** Erkekler, okul çevresindeki bu tür fiziksel şiddet davranışlarını kızlara göre daha hafif görmektedir.

- **Okulda Akranlar Arası Zorbalık:** Erkekler, akranlar arası bu tür zorbalık davranışlarını kızlara kıyasla daha az şiddetli algılamaktadır.

Yorum ve Olası Sebepler:

4. **Cinsiyet Temelli Şiddet Algısı Farklılıkları:** Erkeklerin bu durumları daha az şiddetli olarak algılaması, toplumsal normlar ve kültürel beklentilerden kaynaklanabilir. Erkeklerin fiziksel ve sözlü çatışmalara daha fazla maruz kalması, bu tür davranışları normalleştirmelerine veya hafif algılamalarına neden olabilir.
5. **Şiddet Algısındaki Duyarlılık Farklılıkları:** Kızların bu tür davranışlara karşı daha duyarlı olması ve daha fazla şiddet unsuru içeren durumlar olarak algılaması, toplumsal olarak öğrendikleri roller ve beklentilerle ilişkili olabilir. Kızlar, genellikle empati ve ilişkisel çatışmalara daha duyarlı olduklarından, bu durumları daha şiddetli olarak değerlendirebilirler.
6. **Çevresel ve Sosyal Etkiler:** Erkekler, genelde fiziksel ve rekabetçi ortamlarda daha fazla zaman geçirdiği için bu tür durumları norm olarak görüp, düşük şiddet düzeyinde algılayabilirler. Buna karşılık, kızlar daha korunaklı çevrelerde oldukları için aynı durumları daha şiddetli bulabilirler.

Sonuç:

Bu bulgular, erkeklerin şiddet içeren davranışları daha hafif algılama eğiliminde olduklarını göstermektedir. Bu farklar, toplumsal normlar, kültürel beklentiler ve kişisel deneyimlerle şekillenmiş olabilir. Şiddet algısındaki bu cinsiyet temelli farklılıklar, eğitim programlarında veya toplumsal farkındalık çalışmalarında dikkate alınmalıdır.

Eğitim Önerileri ve Yaklaşımlar

1. Cinsiyetler Arası Şiddet Algısını Dengeli Hale Getirme

- **Kapsayıcı Eğitim Modülleri:** Şiddetin hem fiziksel hem de duygusal boyutlarını cinsiyet fark etmesizin ele alan eğitim materyalleri geliştirilmelidir.
- **Farklı Algıları Açıklama:** Erkeklerin belirli davranışları daha az şiddetli algılaması nedeniyle, bu davranışların etkileri ve uzun vadeli sonuçları hakkında farkındalık yaratılmalıdır.
- **Duyarlılık Eğitimleri:** Kızlar için şiddet algısının normalleştirilmesini önlemek, erkekler için ise daha duyarlı bir yaklaşım geliştirmek hedeflenmelidir.

2. Toplumsal Cinsiyet Roller ve Normlarının Ele Alınması

- **Cinsiyet Temelli Rol Kalıplarını Yıkma:** Eğitimin bir parçası olarak, "erkekler güçlüdür" veya "kızlar korunmalıdır" gibi kalıplar sorgulanmalı ve her bireyin şiddet karşısında eşit derecede değerli ve savunmasız olduğu vurgulanmalıdır.
- **Empati ve İletişim Odaklı Eğitim:** Erkeklerde empatiyi artırmak ve kızlarda özgüveni güçlendirmek için iletişim becerileri odaklı çalıştaylar yapılabilir.

3. Şiddetin Tanımının Genişletilmesi

- **Davranışların Şiddetle İlişkisi:** Sözlü, psikolojik, sosyal ve dijital şiddetin fiziksel şiddet kadar ciddi olduğu vurgulanmalı.
- **Mikroagresyonların Fark Edilmesi:** Gündelik hayatta normalleştirilen küçük şiddet unsurlarının (örneğin, alay etmek, görmezden gelmek) uzun vadeli etkileri üzerinde durulmalıdır.

4. Okul ve Aile Ortamında Şiddet Farkındalığı

- **Öğretmen Eğitimleri:** Öğretmenler, öğrenciler arasında farklı şiddet algılarını tanımlayabilmeli ve etkili müdahale yöntemlerini öğrenmelidir.

- **Aile Katılımı:** Ailelerin de şiddet algısı ve çatışma çözme becerileri hakkında bilinçlendirilmesi gereklidir. Aile içi şiddet algısının çocuklara yansımaları önlenmelidir.

5. Dijital Şiddet ve Zorbalık Eğitimleri

- **Sosyal Medya Kullanımı:** Erkeklerin dijital şiddeti daha az şiddetli algılaması nedeniyle, özellikle çevrimiçi ortamda yaşanan şiddet vakaları ve sonuçlarına dair eğitimler verilmelidir.
- **Akran Eğitim Programları:** Öğrencilerin birbirlerine şiddeti tanıma ve önleme konusunda yardımcı olabilecekleri "akran liderliği" programları düzenlenebilir.

6. Cinsiyet Temelli Veri Kullanımı

- **Veriye Dayalı Eğitim Planlaması:** Bu araştırma gibi cinsiyet temelli farkları ortaya koyan veriler, eğitim politikalarının şekillendirilmesinde kullanılabilir.
- **Yerel İhtiyaçlara Göre Uyum:** Eğitim içerikleri, bölgesel veya kültürel farkları dikkate alacak şekilde uyarlanmalıdır.

Beklenen Sonuçlar

- **Şiddet Algısında Eşitlik:** Erkeklerin belirli davranışları daha az şiddetli algılamasının önüne geçilerek, tüm öğrenciler arasında daha dengeli bir şiddet algısı yaratılabilir.
- **Şiddet Davranışlarının Azalması:** Farkındalık arttıkça hem fiziksel hem de duygusal şiddet davranışlarında azalma beklenir.
- **Güçlü Toplumsal Farkındalık:** Eğitim, yalnızca bireylerin değil, toplulukların da şiddetle mücadele etme kapasitesini artırabilir.

erkek ve kadın öğretmenlerin aynı davranışlara farklı yaklaşımlar geliştirdiğini göstermektedir. Erkek öğretmenlerin bu durumları genellikle daha az şiddet içeren davranışlar olarak değerlendirdiği görülmektedir. Bu fark, toplumsal cinsiyet normları ve şiddet algısı üzerindeki etkilerle ilişkilendirilebilir.

Tukey testi sonuçlarına göre, öğretmenlerin kıdem yılı grupları arasında genel olarak anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte, bazı durumlarda farklılıklar gözlenmiştir:

Bu bulgular, deneyim arttıkça öğretmenlerin bazı şiddet unsurlarını normalleştirme eğiliminde olabileceğini göstermektedir. Meslek içindeki geleneksel davranışların etkisi ve mesleki geçmişte bu tür durumlara daha sık maruz kalınması, algılardaki esnemeyi açıklayabilir.

Etkilerin Sebepleri

1. Mesleki Tecrübe ve Normalleşme:

- ✓ Yüksek kıdeme sahip öğretmenler, geçmişte daha sık karşılaştıkları bu tür davranışları normalleştirmiş olabilirler.
- ✓ Geleneksel öğretmenlik uygulamaları, bazı davranışların şiddet unsuru olarak algılanmasını azaltmış olabilir.

2. Eğitim ve Farkındalık:

- ✓ Yeni mezun öğretmenlerin eğitim müfredatında çocuk hakları ve psikolojik şiddet konularına daha fazla yer verilmesi, düşük kıdem grubunda duyarlılığın daha yüksek olmasını sağlamış olabilir.

3. Kültürel ve Nesiller Arası Değişim:

- ✓ Toplumdaki değer ve normların değişmesi, genç nesil öğretmenlerin şiddet davranışlarına daha düşük tolerans göstermesine yol açmıştır.

Öneriler

1. Hizmet İçi Eğitim:

- ✓ Yüksek kıdem gruplarındaki öğretmenlere yönelik çocuk hakları ve psikolojik şiddet farkındalığını artıran eğitimler düzenlenmelidir.

2. Politika ve Standartlar:

- ✓ Eğitim politikalarında, şiddet içeren tüm davranışların kabul edilemez olduğu açıkça belirtilmeli ve net standartlar oluşturulmalıdır.

3. Araştırma ve Değerlendirme:

- ✓ Algılardaki farklılıkların nedenlerini anlamak için daha kapsamlı, niteliksel araştırmalar yapılmalıdır.

4. Cinsiyete Dayalı Farkındalık Çalışmaları:

- ✓ Erkek ve kadın öğretmenler arasındaki şiddet algısı farklılıklarını azaltmak için kapsayıcı farkındalık programları uygulanmalıdır.

Bu bulgular, öğretmenlerin cinsiyet ve kıdem yılına göre şiddet algılarında farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır. Deneyim, cinsiyet ve eğitim farkları, öğretmenlerin belirli davranışları nasıl değerlendirdiklerini önemli ölçüde etkileyebilir. Bu farklılıkların eğitim politikalarında dikkate alınması hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin daha sağlıklı bir eğitim ortamında bulunmalarını sağlayacaktır.

SONUÇ

Araştırma bulguları, şiddet algısında cinsiyet, mesleki deneyim ve grup farklılıklarının belirgin etkiler yarattığını ortaya koymaktadır. Erkek öğretmenler ve öğrenciler, fiziksel ve sözlü şiddeti genellikle daha az ciddi olarak algılamak; kadın öğretmenler ve kız öğrenciler, sosyal ve duygusal şiddet konularında daha hassas yaklaşmaktadır. Bu durum, toplumsal cinsiyet normlarının ve kültürel beklentilerin bireylerin şiddet algısı üzerindeki etkisini açıkça göstermektedir.

Mesleki kıdem farklılıkları ise deneyimin bazı şiddet unsurlarını normalleştirme eğilimini artırabileceğini düşündürmektedir. Geleneksel öğretmenlik uygulamaları ve mesleki geçmişteki deneyimler, kıdemli öğretmenlerin şiddeti daha düşük düzeyde algılamasına yol açabilir.

Bu farklılıkların azaltılması ve tüm gruplar arasında dengeli bir şiddet algısının oluşturulması için, toplumsal farkındalık programları, cinsiyet temelli eğitim içerikleri ve hizmet içi eğitimlerin yaygınlaştırılması büyük önem taşımaktadır. Şiddetin her türüne karşı eşit duyarlılık geliştirilmesi hem öğrenciler hem de öğretmenler için daha sağlıklı bir eğitim ortamı sağlayacaktır.

(1) https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_10/04154720_Siddet_Algisi_Ogrenci.pdf

(2) <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1788988>

(3) https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/55449/mod_resource/content/0/EARGED-siddet_algisi.pdf

(4) https://jag.journalagent.com/phd/pdfs/PHD_2_2_53_60.pdf